

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasi Slovencev v Argentini

Leto LXXX | 15. marca 2021 - Buenos Aires, Argentina | Št. 1

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

Drage bralke in bralci!

V rokah imate prvo številko Svobodne Slovenije v letu 2021. Po nenavadnem preteklem letu, ki bo nam vsem ostal v spominu zaradi pandemije koronavirusa in predolge karantene, začnemo delo z veseljem in v upanju, da se bomo polagoma lahko vrnili v »normalno« življenje.

Slovenski domovi in ostale slovenske organizacije v Argentini so se začeli odpirati, od meseca decembra smo lahko prisotni pri naših svetih mašah, kmalu bomo začeli s poukom po slovenskih šolah in na srednješolskem tečaju, postopoma se začnemo vaje pevskih

zborov in gledaliških skupin, vrnili smo se na sestanke in seje odborov in že načrtujemo dejavnosti tega leta.

Letos praznujemo 30. obletnico osamosvojitve Slovenije. Poleg proslav, ki jih bo gotovo organiziral vsak slovenski dom, ima Zedinjena Slovenija v načrtu razstave o naši skupnosti, o slovenskih domovih in drugih organizacijah por okriljem naše krovne organizacije. V Svobodni Sloveniji pa načrtujemo izdajo izredne številke, v kateri bomo

povzeli vse naporno in kreativno delo, ki so ga argentinski Slovenci opravili leta 1991 in s tem prispevali, da je Argentina kot prva država Južne Amerike (in ena prvih držav na svetu) priznala suverenost Slovenije. Pripravo te številke bo vodil naš sodelavec Jože Lenarčič.

Tudi v ekipi Svobodne Slovenije imamo novosti. Uredniškemu delu se je pridružil Jože Jan, ki bo odslej prevzel odgovornost uredništva skupaj z Mariano Poznič. Po nekaj letih

zvestega in pridnega sodelovanja nas zapušča naša grafična oblikovalka Cecilia Urbančič. Cecilia bosta nadomestili Leila Erjavec in Zofija Komar, ki bosta poleg oblikovanja Svobodne Slovenije pomagali tudi pri drugih načrtih Zedinjene Slovenije. A o tem kdaj drugič. Dobrodošli Leila in Zofi!

Pred nami je novo leto in z njim tudi novi izzivi. Prizadevali si bomo, da bomo še naprej poročali o življenju naše skupnosti v Argentini in povezovali Slovence na južni polobli z domovino prednikov.

Uredniki

NOV ZAČETEK

GOSPOD ROBERT BREST SE JE VRNIL V SLOVENIJO

Kako hitro beži čas! Pred nami je še sveža slika, ko smo sprejeli duhovnika, ki je prišel za pet let delati med Slovence v Argentini.

Mladi gospod Robert se je hitro znašel med neznanimi verniki v velemestu. Pet let kasneje smo se od njega poslovili kot dobri stari prijatelji.

Zadnji mesec je bil kar prežet z različnimi poslovnimi srečanji: zadnja sv. maša v vsakem slovenskem domu, srečanje z mladino, obiski pri znancih in prijateljih.

V soboto, 13. februarja, je bil dan odhoda. Zaradi omejitev, ki jih je povzročila pandemija novega koronavirusa, je bil datum odhoda prav do zadnjega negotov.

Poslovnino srečanje je bilo, kot se spodobi, pred oltarjem. Pri tej sveti maši smo se zbrali člani odbora ZS in zastopniki slovenskih domov in društev, seveda v omejenem številu, kot določajo omejitveni ukrepi in počitniški čas.

Gospod Robert je še zadnjič preveril kame-re, mikrofone, internetno povezavo. Kot pri vsaki maši je zvonček nakazal začetek daritve. Mašo so tudi tokrat polepšali zvesti pevski sodelavci tega zadnjega leta v karanteni: Lučka Marinček Kastelic pri orglah, ob njej pa Vera Breznikar Podržaj in mežnar Janez Filipič.

V imenu društva Zedinjena Slovenija je ob koncu sv. maše izrekel nekaj besed podpredsednik Karel Groznik, v pozdrav in zahvalo.

Po lepi argentinski navadi smo se potem zbrali še okoli pogrnjene mize, s tipičnimi argentinskimi empanadami in vinom, pa tudi tipičnimi slovenskimi domačimi krofi in flancati.

Moramo priznati, da nas je srečanje ganilo, predvsem ob zadnjem blagoslovu in zaključni pesmi "Marija skoz' življenje".

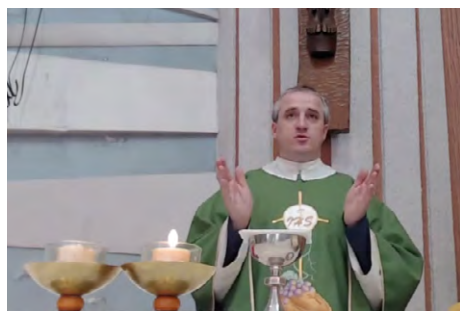
Hitro so minila leta! Gospodu Robertu smo iz srca hvaležni, da jih je posvetil nam, Slovincem v Argentini. Prepričani smo, da bo vse opravljeno delo tudi v bodoče dajalo nove sadove, predvsem med otroki in mladimi, katerim se je še posebno posvetil.

In seveda upamo, da se bomo kmalu spet srečali, morda v naši skupni domovini Sloveniji, morda pa tudi v naši domovini Argentini, ki je prav gotovo tudi gospodu Robertu postala drugi dom.

Hvala, gospod Robert, hasta la vista!

ZS

Poslovnina sv. maša

Dragi Robert,

Lepo je bilo... ampak vsaka doba ima svoj zaključek.

Ko si se odločil, da prideš v Argentino, si gotovo premišljeval, kaj zapuščas doma in kam odhajaš. V Argentino, v slovensko skupnost v Argentini, kaj je to?

In se je zgodilo, prišel si in smo srečali in spoznali.

Danes izgleda, da je bilo časa premalo, ampak tako je bilo dogovorjeno in tako se mora zgoditi.

V imenu slovenske skupnosti, v imenu Zedinjene Slovenije: HVALA, tisočkrat HVALA!

Hvala za vse, kar si storil za nas, za naše družine, za mlade in otroke, za našo bodočnost kot verna skupnost.

Hvala za žrtvovanje, delo in besedo; hvala, ker si se prilagodil naši skupnosti in nam pomagal, da še naprej govorimo, mislimo in delujemo po krščanskih naukih.

Ko boš doma, bo prišel čas za razmišljanje in za pregled tega, kar si doživel tu v Argentini.

In ko boš o vsem tem govoril odgovornim osebam v Sloveniji bomo mi tukaj prosili Mater božjo, da ti bo dala pravo besedo, da lahko poveš, kaj tu imamo in kaj vse delamo, posebej pa še, kaj potrebujemo. Ne gre za eno ali dve osebi, gre za to, kaj vse potrebuje slovenska skupnost v Argentini, slovenske družine, mladina in posebej otroci, ki so naša bodočnost.

Hvala lepa, gospod Robert, srečno vrnitev in kmalu nasvidenje!
Karel Groznik - v imenu ZS

Slovo v San Martinu

Slovo na Pristavi

Slovo v Našem domu San Justo

Slovo v Slomškovo domo

POROČILO

O prejeti podpori za pomoč dušnim pastirjem v letu 2020

Od meseca aprila pa do decembra so posamezniki in skupine po okrajih zbrali sledeče vsote:

APRIL- MAJ :	\$ 180.145,00
JUNIJ- JULIJ :	\$ 206.000,00
AVGUST- SEPTEMBER :	\$ 201.000,00
OKTOBER-NOVEMBER :	\$ 197.000,00
DECEMBER:	\$ 82.486,00

S tem vsotam so bili v omenjenih mesecih kriti sledeči stroški:

Davki, hrana in storitve na Bolaños; ter zavarovanje in pokojnina:

APRIL- MAJ :	\$ 87.373,00
JUNIJ- JULIJ :	\$ 149.048,00
AVGUST-SEPTEMBER :	\$ 192.544,00
OKTOBER- NOVEMBER :	\$ 236.970,00
DECEMBER :	\$ 92.430,00

Prihodnji obračun bomo objavili v začetku meseca marca 2021.

S hvaležnostjo in molitvijo Vas pozdravljamo.

Vaši dušni pastirji

Podpore za dušne pastirje lahko osebno izročite v slovenskih domovih, ali pa nakažete preko banke na ime:

Francisco Cukjati
CBU 0140015103401551064276

EDINSTVENO DOŽIVETJE V MENDOZI

Večkrat na leto z veseljem prihajam v Mendozo ter obiščem svoje daljne sorodnike iz Šmonove družine.

Letos, 7. februarja, sem pa doživela nepozabno večer, ko je Tončka Šmon predstavila knjigo "Mirko", življenjepis Šmonovega ata Mirka.

Pripravili so pristrčno akademijo. Za uvod sta vnuk David Bajda in nevesta zapela dve pesmi ob spremljavi kitare in violončela, nato je 12 vnukov in sin krasno zapelo dve

slovenski pesmi, Mirkov vnuk Vladko Žumer je bral govor z nekaterimi spomini na starega ata, nadaljevala je vnukinja Urška Šmon Milone je tudi prebrala lepe vrstice, vnuk Pavel Šmon pa je prebral krasno molitev v zahvalo za ata Mirka in mamo Tončko ter njun svetel zgled.

Tončka nam je nato predstavila knjigo ter povedala, da jo je napisala na podlagi "note-sa", ki ga je napisal ata med drugo svetovno vojno, ko je bil mobiliziran v nemško vojsko,

kako je zbežal in se vrnil v Slovenijo. Tam je bil izdan partizanom, nato so ga domobranci zajeli in je od takrat zvesto z njimi sodeloval kot velik domoljub.

Predvsem je Tončka poudarila atov zgled kot človek, mož, oče in veren človek, zvest Resnici. Ta knjiga naj bi bila v spomin in spodbudo vsem njihovim potomcem, kot svetel zgled človeka globoke vere, ljubezni, odpuščanja, poštenosti in dobrote.

Vsi prisotni smo dobili v dar knjigo, med okusnim prigrizkom ter dobro mendoško kapljico, katero sta popestrila vnuka Boris s harmoniko in David s kitaro, ter se kljub dežju zadržali ob prijetnem kramljanju in petju.

Tončki in vsem, ki so nam omogočili tako prijetne trenutke se pristrčno zahvaljujem in toplo priporočam, da tudi drugi preberete Mirkov življenjepis!

Joži Kopac Zupanc

IN MEMORIAM | Danijel Vrečar SDB (1932-2021)

V petek, 5. marca 2021, je Bog poklical k sebi duhovnika Danijela Vrečarja. Malo več kot 60 let mu je služil kot član salezijanske družine. Ob tem je vedno ostal ponosen Slovenec in sodeloval tudi s slovensko skupnostjo v Argentini: vodil je duhovne vaje, več let je ob nedeljah daroval sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj, ob prvih petkih je spovedoval pri naših svetih urah.

Izredno stanje zaradi pandemije nam še vedno ne dovoljuje, da bi pokojne pokropili in se od njih poslovili po stari slovenski navadi. Naj bodo te vrstice skromno slovo in zahvala.

Danijel Vrečar SDB se je rodil v Moravčah 25. julija 1932 očetu Stanislavu in materi Mariji, rojeni Cerar. V družini je bilo šest otrok: Slavko, Izidor, Viktor, Gabrijel, Danijel in Valentin. Po domače so mu rekli »Vštarsk Dane«.

Čas pred drugo svetovno vojno je bil zelo vihrav in silovit. Med vojno je Vrečarjeva družina izgubila sina Viktorja, ki je umrl pod streli partizanov.

Ob koncu vojne se je cela družina umaknila pred slutečim se komunističnemu nasilju. Vedno so govorili, da se umaknejo za štiri-

najst dni in se potem vrnejo nazaj na svoj dom. 8. maja 1945 pa so Vrečarjevi zapustili svoj dom in se v strahu za življenje pridružili koloni beguncev iz Moravč in okolice, se podali čez Ljubelj na Vetrinjsko polje, kjer so pod milim nebom in brez vsega pričeli pot begunstva. Tako so si rešili življenje.

Sina Izidorja so Angleži ob koncu vojne vrnili partizanom, ki so ga umorili junija 1945.

Iz Avstrije jih je pot odnesla v daljno Argentino. V Buenos Airesu so si ustvarili nov dom.

Danijel je vstopil salezijansko skupnost, noviciat je opravil v okraju Morón leta 1951. Prve redovne zaobljube je izpovedal 31. januarja 1952. V duhovnika je bil posvečen 20. novembra 1960 v provinci Cordoba. Novo mašo je daroval 27. novembra 1960 v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji. Danijel je večino svojega duhovniškega življenja posvetil vzgoji mladine v salezijanskih zavodih po vsej Argentini. Svoje salezijansko in duhovniško poslanstvo je opravljal v raznih krajih po Argentini: Pico Truncado, Las Heras (provinca Santa Cruz), v salezijanski hiši San Pedro de la Boca, Santa

Catalina in Nuestra Señora de los Remedios. Povezan je bil tudi s slovensko skupnostjo, kateri se je v zadnjih letih tudi posvečal kolikor so mu moči dopuščale.

Brat Valentin (Tine) je tudi postal duhovnik, lazarist, nekaj let je služboval v Argentini, nato se je vrnil v Slovenijo. Deloval je med izseljenci v Münchnu. Umrli je v Špitaliču.

Danijel je zlato mašo praznoval 14. novembra 2010 med rojaki v kraju Ramos Mejia. Ostal je povezan z rodno domovino, še posebno pa z ljudmi in duhovniki iz Moravč. Zato so se slavja zlate maše udeležili: Anton Berčan, dekan v Ribnici na Dolenjskem, Vlado Jaksetič, p. Jože Urbanija in p. Karel Lavrič, zadnji trije rojaki iz Moravč. Zlatomašni pridigar je bil Vlado Jaksetič, ki je prinesel pozdrave božjega ljudstva iz rojstnih Moravč.

Zadnja leta je preživel v hiši za starejše sobrate Artemij Zatti v Almagro v Buenos Airesu. Umrli je 5. marca 2021, star 88 let, od tega je preživel 69 let kot redovnik in 60 let kot duhovnik. Pokopali so ga v soboto, 6. marca 2021, v ožjem družinskem krogu na pokopališču v La Plati.

Sveto mašo ob 8. dnevu bomo za pokojnega Danijela darovali v četrtek, 18. marca, ob 18. uri v Moravčah.

Gospod, daj mu večni mir in pokoj!
In večna luč naj mu sveti!

vir: <http://zupnija-moravce.rkc.si/>

POVEZANO: **Zlata maša**
v Slomškovem domu 14. 11. 2010

ODTISI 1 - 2021

KAFEKONLEČE

V zimskih, sivih dnevih, se po daljšem deževnem nalivu pogled z balkona komaj prebije do Save. Reka nosi s seboj veliko zemlje, zato je njena barva močno rjava. Vremenske meglice se prepletejo z miselnimi meglicami, ki me pripeljejo do Janka Hafnerja ...

Janko Hafner (1907-1972) je v mojih spominih fotograf raznih zgodovinskih slik, dokumentov rojevanja in razvijanja povojne slovenske skupnosti v Argentini. Spomnim se tudi, da se ni sekiral, če slik z raznih družinskih slavij naročniki niso prejeli v doglednem roku in ga prosili, rotili ter končno jezno zahtevali, naj jih že enkrat razvije. To so bili časi, ko ni bilo telefončkov, digitalnih fotografij in uasapov, ampak poslikanih negativov na celulojdnem filmu, ki jih je g. Janko moral najprej razviti, potem pa pozitivirati na papir v črno-belih barvah. Dobro se ga spomnim, ko je prihajal v Rožmanov zavod v Adrogué in nam predaval o vsemirju, planetih in človekovih težnjah, da bi se podal na Luno in še dlje. V Zbornike Svobodne Slovenije je dolgo vrsto let prispeval letno poročilo o vsem, kar so Združene države Amerike in Sovjetska zveza – takrat edini tekmovalki – v preteklem letu izvedle glede raket, izumov in novih spoznanj o vsemirju. Bil je toliko razgledan, da je lahko tudi nakazal ali celo napovedal naslednje korake obeh tekmecev.

Naš tednik je v podlistkih objavil tudi njegov prevod romana Louisa de Whola Zemlja je ostala za nami, ki sloni prav na vsemirski tematiki. Knjigo je izdala kasneje Goriška Mohorjeva družba.

Nadvse je bilo zanimivo tudi njegovo življenje v Sloveniji, a to spada v mojo prazgodovino.

Bil je čas, ko je mladina, pa tudi odrasli, rada zahajala v Tigre in se kopala v motnih vodah tamkajšnjih kanalov in rečic. Spomnim se vožnje z g. Hafnerjem v kolektivu, ko smo se peljali s kakega obiska ali prireditve. Moralo je biti po enem izmed nesrečnih dni, ko je utonil kdo izmed rojakov. Ne vem, če je bil g. Janko takrat v delti in pomagal pri reševanju oz. iskanju utopljenca. Spomnim se le, da je goreče razlagal, da je on pomagal plavalcu v Savi, ki mu je voda ali tok ponagajala »V Savi je lahko pomagati, ko je pa voda prosojna in lahko vidiš, kje je plavalec«, je razlagal, v vodah v delti pa je to nemogoče, ker se nič ne vidi: »to ni voda, to je kafekonleče!«

Dragi g. Janko: Tudi Sava je lahko kafekonleče ...

Res pa je, da se v taki Savi ne bi nihče kopal ali plaval ...

GB

SPOROČILO VELEPOSLANIŠTVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Spoštovani predsedniki/-ce društev,

na vas se obračamo s prošnjo konzularnega oddelka veleposlaništva glede urejanja podatkov v matičnem registru Republike Slovenije. Vljudno prosimo, da svoje člane ob primerni priložnosti pozovete, da v registru skrbno urejajo svoje podatke. Posebej opominjamo na potrebo po obveščanju o smrti družinskih članov. V primeru smrti družinskih članov prosimo, da se na veleposlaništvo posreduje mednarodni izpisek iz matične knjige umrlih. Veleposlaništvo bo poskrbelo za delovni prevod in ga skupaj z izpiskom poslalo na pristojno upravno enoto. V kolikor mednarodnega izpiska ni mogoče dobiti, vljudno prosimo za navaden izpisek iz matične knjige umrlih.

Za vašo pomoč se vam že vnaprej lepo zahvaljujem.

Z lepimi pozdravi,
Urška Učakar
konzulka

MLADIKA O SLOVENCIH V ARGENTINI

Slovenci v Argentini trideset let po demokratizaciji domovine v času preizkušnje zaradi pandemije.

V zadnji številki tržaške revije Mladika je bila objavljena daljša reportaža o življenju slovenske skupnosti v Argentini. Svoje poglede o različnih področjih našega življenja so podali predsednik Zedinjene Slovenije, Jure Komar, šolski referent Marcelo Brula, podravnateljica Srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka, Tatjana Modic Kržišnik, urednik revije Meddobje Tone Mizerit, urednica Svobodne Slovenije Mariana Poznič, podjetnik Heri Zupan, poročali sta tudi Nadica Kopač Grohar o verskem življenju in Mirjam Oblak o dogajanju v letu pandemije.

Reportažo je pripravil Ivo Jevnikar, ki je v uvodu zapisal:

Naši rojaki v Argentini večinoma živijo na brezbrežnem območju Velikega Buenos Airesa, ki šteje več kot 14 milijonov prebivalcev. Če so starejši valovi primorskih, prekmurskih, beneških izseljencev precej oslabei, izkazujejo pripadniki povojne politične emigracije in njihovi potomci tja do četrte generacije več kot 70 let po naselitvi pod Južnim križem zavidljivo narodno zavest in navezanost na slovenstvo, gojijo jezik, kulturo, verske in demokratične vrednote ter ohranjajo trdno organiziranost.

Težav gotovo ne manjka, na pandemijo, ki je ohromila svet, pa so odgovorili z iznajdljivostjo in optimizmom, pri čemer se pozna, da je v skupnosti dejavnih tudi veliko mladih.

Prvi letošnji Fokus zato posvečamo vrsti krajših razgovorov, da bi osvetlili različne vidike življenja, uspehe in težave skupnosti, ki živi 11.500 km daleč od nas. Kako je z njo 75 let po koncu tragedije vojne in revolucije ter 30 let po demokratizaciji in osamosvojitvi Slovenije?

Zahvaljujemo se za sodelovanje vsem vprašanim, za dokumentarne fotografije pa smo hvaležni Marku Vombergarju, ki jih je posnel in rad dal na razpolago.

V celoti objavljamo besede predsednika društva Zedinjena Slovenija, Jureta Komarja. Celotno reportažo lahko preberete na tej povezavi:

65 let Mladike

Jure Komar

Izziv, da premislimo naše cilje in reorganiziramo svoje sile

→ Inž. Komar, kot predsednik krovne organizacije povojne politične emigracije, Zedinjene Slovenije, imate širok pregled življenja Slovencev v Argentini. Kako doživlja pandemijo slovenska skupnost? Ali je nevarno, da se zaradi dolgotrajnega pomanjkanja stikov njeni člani oddaljijo?

V Argentini smo preživeli kar osem mesecev karantene zaradi koronavirusa. Ta svetovno najdaljša karantena je v prvi polovici kazala,

da je uspešna, a v naslednjih mesecih se je pokazalo, da ni bilo tako, saj je število okuženih in mrtvih naraščalo iz dneva v dan. V zadnjih tednih je število primerov upadlo in je karantena počasi manj stroga. Sedaj smo v poletnem času in mislim, da možnost, da smo na prostem, tudi pomaga.

Vsa ta situacija je seveda zelo vplivala na našo slovensko skupnost. Večina skupnosti živi na območju Buenos Airesa in Velikega Buenos Airesa. Tu je naseljenih okoli 80 % skupnosti, ostali rojaki so na zahodu v Mendozii in na jugu v Bariločah.

Vsi domovi, kjer se zbira skupnost, so bili zaprti do pred nekaj tedni. To je povzročilo, da so se konec marca vse dejavnosti prekinile. Ker se ni vedelo, do kdaj bo trajala karantena, je bila panorama negotova. Ampak iznajdljivost je našla rešitev za nekatere dejavnosti, začela so se srečanja po spletu, počasi tudi slovenske osnovne šole, ponekod pevske vaje in tudi obletnice ter proslave. In končno tudi maše po spletu. Vsa komunikacija se je preselila na splet in omrežja in je lahko skupnost bila še naprej povezana. Tako močno se je pokazala potreba po slovenskem duhu.

Seveda to je trenutna rešitev v tej situaciji in ne vemo, kdaj in kako se bo vrnilo normalno življenje. Veliko projektov, ki so bili načrtovani za to leto, je padlo v vodo. Nekateri se bodo prenesli, upamo za leto 2021, drugi pa ne.

Kriza koronavirusa in tukajšnja politično-ekonomska kriza sta imeli učinke na vse domove in organizacije, finančne in socialne. Finance naših ustanov in organizacij so bile prizadete zaradi padca dohodkov (ni bilo dejavnosti), večjih stroškov, ker ni bilo dovoljeno vzdrževanje prostorov (domov), in zaradi potrebe po novi tehnološki opremlitvi. To se rešuje z nesebično pomočjo članov in s podporo, ki nam jo nudi Slovenija preko Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Kar je težje rešiti, so socialni učinki, saj imamo veliko starejših članov, ki si v tej situaciji ne upajo sodelovati v živo. Tudi ekonomska negotovost povzroča selitve članov domov v tujino, kar zmanjšuje delovne moči posameznih skupnosti.

Današnja situacija nam nalaga dolžnost večje povezave med domovi in organizacijami, da prebrodimo posledice koronavirusa in podpremo najbolj potrebne člane naše skupnosti. Zato bo potrebno pregledati naše projekte, posodobiti nekatere organizacije, preračunati finančne potrebe in gojiti veliko ljubezni do naših slovenskih korenin. To bo mogoče z voljo in delom vseh članov naše skupnosti.

→ Zdaj doživljate, kot ste omenili, tudi nov val izseljevanja v Slovenijo, a tudi v Španijo in drugam. To se v manjših skupnostih, ki se zbirajo okoli slovenskih domov in šolskih tečajev, verjetno kar pozna.

Da se to dobro razume, je treba razložiti kontekst. Argentina je država, ki ima naravno bogastvo in bi lahko pridelala hrano za 400 milijonov ljudi, a ima politično kasto, ki samo skuša obogatiti na račun prebivalstva. Seveda so izjeme, a v zadnjih 70 letih je peronistična stranka zapeljala državo v več kriz. Največja kriza je bila leta 2001. Takrat se je prebivalstvo uprlo in hotelo izgnati vso politično kasto, a ta se je končno vrnila na oblast kot različica peronizma, imenovana kirchnerizem. Ta stranka je vladala 12 let (2003–2015). Megadevalvacija od 1 na 3 in mednarodne cene surovin, posebno soje in petroleja, so dovolile ekonomsko pomlad, ki jo je ta vlada izkoristila za oblikovanje distribucijske politike in ogromno korupcije. Zaradi te »pomladi« so se iz sosednjih držav (Bolivija, Paragvaj in Peru) mnogi priselili v Argentino. Vsa ta politika pa je državo končno pripeljala v ponovno krizo. Leta 2015 je ta stranka izgubila volitve, nasto-

pila je nova vlada bolj sredinskega mišljenja in skušala doseči zopet finančno in ekonomsko ravnovesje. Seveda, to se doseže s trdim delom in žrtvovanjem. Tega pa precejšnji del prebivalstva ni pripravljen storiti, zato je zopet nastopil kirchnerizem.

Ta kontekst ni vplival samo na ekonomijo, investicije in proizvodnjo, vplival je na izobraževanje, varnost in socialno porazdelitev. Brezposelnost in revščina sta nevarno zrasli. Vlada s socialnimi podporami skuša rešiti to situacijo, ki se je v tem letu koronavirusa še poslabšala.

To je vzrok vala izseljevanja v Slovenijo in tudi v druge države v iskanju boljše kakovosti življenja, ne samo v ekonomskem smislu.

Seveda ima to velik vpliv na našo skupnost, ker so člani, ki odhajajo, aktivni udje naše skupnosti.

→ Kje so danes organizirane slovenske skupnosti v Buenos Airesu in drugih krajih? Kako vidite njihovo prihodnost?

Naša najbolj aktivna skupnost je danes organizirana v šestih domovih, ki se nahajajo v Velikem Buenos Airesu. V mestu imamo še glavno Slovensko hišo. Vsi ti domovi niso enako veliki po številu članov. Največji so danes Naš dom (San Justo), Slomškov dom (Ramos Mejia) in Slovenska Pristava, srednje velika sta Slovenska vas v Lanusu

in Slovenski dom v San Martinu, najmanjši pa je Slovenski dom v Carapachayju.

V notranjosti države pa sta Slovensko društvo v Mendozii na zahodu pod Andi in na jugu, tudi pod Andi, je Slovensko planinsko društvo v Bariločah.

Potomci Slovencev, ki so prišli v Argentino v prejšnjih selitvah, pred drugo svetovno vojno, so v krajih Bernal, Devoto, Rosario, Parana, Chaco in Cordoba, in tudi oni ohranjajo slovenske navade.

Sedanji kontekst nam predstavlja izziv, da premislimo naše cilje in reorganiziramo svoje sile, da preživimo to izkušnjo in da po sedmih desetletjih še ohranimo živ košček Slovenije tu pod Južnim križem.

→ Decembra ste se v Ljubljani udeležili zasedanja Sveta Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu. Kakšni so danes stiki z matično domovino, ne le na ravni oblasti in diplomacije, temveč tudi šolstva, kulture, Cerkev, športa in drugih vidikov življenja skupnosti?

Stiki z matično domovino so se po osamosvojitvi počasi izboljšali in okrepili.

Glede šolstva so se vpeljali tečaji za učitelje, dobivamo gradivo za poučevanje, nudijo nam poletni tečaj slovenskega jezika za dijake srednješolskega tečaja, dostop po spletu do NUK-a itd.

Na kulturnem področju se je izmenjava pevcev in pevskih skupin, ansamblov, gledaliških skupin in umetnikov na splošno bistveno okrepila.

Na cerkvenem področju je po drugi svetovni vojni v Argentino prišlo visoko število duhovnikov, semeniščnikov in redovnic. Tudi tukaj so nastali novi poklici. Deloma so dejavni v argentinski Cerkev (v Argentini imamo dva škofa in enega nadškofa slovenskega rodu), deloma so se vrnili v Slovenijo, in tako imamo danes za našo skupnost samo dva duhovnika in enega začasno izposojenega iz Murske Sobote. Ta je današnja največja skrb in potreba, saj so stebri domov slovenske šole in slovenske maše. Upamo, da nam bo pri tem slovenska Cerkev v pomoč.

Naša skupnost je že od začetka veliko podpirala športno življenje, posebno odbojko in nogomet (ki je v Argentini glavni šport). Člani skupnosti so se odlikovali v raznih športih, danes imajo različne argentinske ekipe predstavnik slovenskega porekla (odbojka, rokomet, smučanje, nogomet itd.).

Tudi v športu se je izmenjava s Slovenijo okrepila in danes so v Sloveniji tudi športniki, rojeni v naši »pampiki«.

Nadica Kopač Grohar

“Pandemija je močno okrnila versko življenje slovenske skupnosti v Argentini. Vse dejavnosti so bile ukinjene za devet mesecev! Ostali smo povezani le preko interneta.”

Marcelo Brula

“Delamo na tem, da spreminjamo učne načrte in programe. Imamo kar veliko dela pred seboj. Res pa je, da ne vemo, kako bo letos, kakšni bodo ukrepi in če bomo lahko z otroki v šoli, ali pa bo treba nadaljevati pouk preko spleta. Nič ni gotovega.”

Tatjana Modic Kržišnik

“Med cilji srednješolskega tečaja je gojenje slovenske zavesti med dijaki. Pri pouku mladi argentinski Slovenci utrjujejo svojo narodno, jezikovno in kulturno identiteto. S poglobljanjem narodne zavesti pa narašča tudi pripadnost aktivni slovenski skupnosti.”

Mariana Poznič Mazieres

“Samostojna Slovenija je bila želja številnih Slovencev po svetu. Proces osamosvojitve je bil za organizirano skupnost v Argentini zgodovinski izziv, ki mu je bila nedvomno kos, uspešno je izpeljala svoj delež v tistih kriznih časih. Prav okrogla 30. obletnica bo dobra priložnost, da ponovno izpostavimo vse, kar smo v tistih časih naredili v pomoč novi državi.”

Tone Mizerit

“Namen Slovenske kulturne akcije in predvsem Meddobja je povezovati in biti glas vseh ustvarjalcev slovenskega rodu. Na tem še posebej delamo. Kar nekaj je objav ustvarjalcev, ki ne obvladajo več jezika, a so prisotni v prevodih. To se bo s časom moralo še ojačiti.”

Heri Zupan

“Kljub trenutnim težavam pri vlaganju in razvoju poslovnih projektov v Argentini sem trdno prepričan, da vsaka kriza odpira številne poslovne priložnosti, ki morda na prvi pogled niso opazne. Vendar podjetniki s podjetniškim duhom vedo, kako ustvariti dodatno vrednost in kako razvijati nove poslovne ideje tudi v takih okoliščinah.”

Mirjam Oblak

“Pandemija nas je prisilila ne le k upoštevanju posebnih ukrepov, temveč tudi k iskanju globljega življenjskega smisla in odgovorov na življenjska vprašanja. Zato smo kljub pandemiji hvaležni Bogu, saj je doma bilo več časa za pogovor, za molitev, za branje, kar nam vsakdanji vrvež večkrat onemogoča.”

PRESEDNIK ZEDINJENE SLOVENIJE GOST NA RADIU OGNJIŠČE

Slovenija bo s prihodom mladih iz Argentine pridobila, za slovensko skupnost pa bo to problem

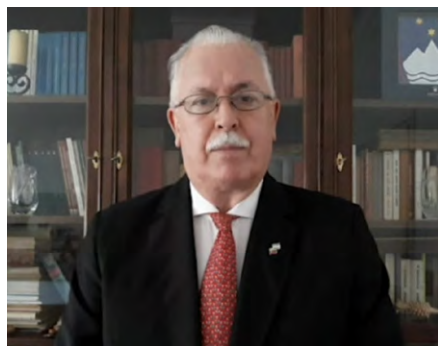
21.02.2021, 08:32

Naš gost je bil rojak iz Argentine Jure Komar, predsednik krovne organizacije argentinskih Slovencev, Zedinjene Slovenije. Z njim smo bili povezani na daljavo. Povedal nam je, kako je epidemija povezala mlade in starejše argentinske Slovence in zakaj vse več tamkajšnjih mladih želi priti v Slovenijo. Z nami se je spomnil prizadevanj rojakov za mednarodno priznanje Slovenije pred 30-imi leti. Obudil je tudi spomine na svojega očeta, uglednega filozofa Milana Komarja - letos je stota obletnica njegovega rojstva in petnajsta obletnica smrti.

Najprej pa je obudil spomine na Slovenijo, kot jo je doživel pred nekaj meseci, ko je prišel na kratek obisk – na sejo Sveta Vlade RS za Slovence po svetu. Slovenije take še ni videl: prazne, mrzle in tihe ter seveda zimske. Pohvalil je dejstvo, da je naša država resno vzela pandemijo. Argentinski zdravstveni sistem pa ni dobro urejen. Imeli so več kot 40.000 smrtnih primerov in karantena je pri njih trajala rekordnih devet mesecev.

Povezali so se mlajši s tehnologijo in starejši z izkušnjami

Epidemija in z njo povezana karantena je zelo presenetila slovensko skupnost, ki ima vsako

“*Precej Slovencev iz Argentine –tako družin kot mladih posameznikov – se je že preselilo v Slovenijo. Govori se o kar nekaj novih primerih, ki to zelo resno nameravajo in načrtujejo.*

leto zelo dodelan program dejavnosti. Veliko so jih uspeli preseliti na splet. Veseli ga, da pri tem starejši rojaki niso bili izključeni. Povojna slovenska skupnost v Argentini je v posebni povezanosti že več kot 70 let. Vsaka generacija je pustila svojo sled. Tudi ta je nadaljevala z vrednotami, ki so jih prinesli njihovi starši iz Slovenije v Argentino. Niso pozabili na korenine in poslanstvo. V teh razmerah pustili so pustili svojo neizbrisno sled. Kako se bodo dejavnosti odvijale v jesenskem in zimskem

času, bo odvisno od razmer.

Slovinci v Argentini so izkazali veliko pripadnost Sloveniji pred 30-imi leti. Že prej, ko so se pri nas začele demokratične spremembe in potem, ko je mlada država iskala mednarodno priznanje. Jure Komar se spominja očetovih pogovorov in manifestacij mladih na trgu San Martin, ki so želeli pokazati Argentini, kaj je Slovenija in zakaj hoče iti na svoje. Ob jubileju pripravljajo razstavo in poseben dogodek v Buenos Airesu.

So se uresničila pričakovanja izpred 30-ih let?

Odnos med Slovenijo in slovensko skupnostjo v Argentini se je v treh desetletjih močno razvil. Slovenija nudi veliko oporo pri slovenskem šolstvu v Argentini. Velik pomen ima tudi dejstvo, da je Slovenija del Evropske Unije. Drugo vprašanje pa je glede zgodovine in dogajanja, ki so njihove starše vodila na pot čez Atlantik. Dolgo je bilo zamolčano. In še sta potrebna čas in potrpljenje na poti do resnice.

Precej Slovencev iz Argentine –tako družin kot mladih posameznikov – se je že preselilo v Slovenijo. Govori se o kar nekaj novih primerih, ki to zelo resno nameravajo in načrtujejo. Jure Komar, kot predsednik krovne organizacije, Zedinjene Slovenije, pojasni razmere v Argentini in izkaže razumevanje do teh, ki tako razmišljajo. Veseli se, ker bodo na boljšem ti, ki se bodo preselili v Slovenijo in tudi Slovenija bo pridobila, a to bo problem za slovensko skupnost, ker o odho-

du razmišljajo mladi, ki so na vrsti za prevzem odgovornosti v skupnosti.

Misel Milana Komarja živi še danes

Jure Komar se je rodil leta 1960 v Argentini. Poročen je s Slovenko, tudi njegova zdaj že odrasla otroka govorita slovensko. Vključen je v slovenski dom v Karapačaju, kjer je bil dva mandata tudi predsednik. Njegova starša sta leta 1948 emigrirala iz Slovenije, da bi se izognila komunističnemu pregonu. Njegov oče je ugledni filozof Milan Komar. V Buenos Airesu je začel delati v steklarni, nekega dne na avtobusu pa ga je nekdo opazil, da bere knjigo v grščini. To je bil začetek nove poti. Začel je poučevati latinščino in grščino. Bil je pri začetkih katoliške univerze v Argentini. Za slovensko skupnost je pripravljaval filozofske tečaje. Nikoli ni napisal nobene knjige, a njegovi učenci in slušatelji so iz posnetkov predavanj naredili knjige in skripte. V času komunističnega režima so bili vsi njegovi zapisi v Sloveniji prepovedani; prvič so bili objavljeni šele v začetku devetdesetih let. Njegova misel tako živi naprej. Milan Komar - letos je stota obletnica rojstva in 15. obletnica smrti – je le nekaj tednov pred odhodom s tega sveta prejel naziv častnega senatorja Univerze v Ljubljani, pred tem še od Cerkve na Slovenskem. Na njegovo željo je pokopan na ljubljanskih Žalah.

[Povezava](#)

CRÓNICAS DE ESLOVENIA

En esta primera publicación de 2021 inauguramos una nueva sección: CRÓNICAS DE ESLOVENIA.

Con estas CRÓNICAS queremos transmitirles una visión del día a día en Eslovenia a través de los ojos de jóvenes argentinos que emigraron a la tierra de sus abuelos, desandando el camino que ellos alguna vez tomaron. Periódicamente nos irán contando sobre hechos importantes ocurridos en Eslovenia en aspectos políticos, económicos, sociales, culturales y deportivos.

Queremos también hacer llegar estas CRÓNICAS a los descendientes de eslovenos que no conocen el idioma de sus antepasados y así acercarlos un poco más nuestra identidad común.

Esperamos que les guste esta nueva sección y agradecemos la buena predisposición de nuestros jóvenes en Eslovenia que colaborarán en ella.

CRÓNICAS DE ESLOVENIA

El fin de Febrero llegó con aroma a vida nueva, una sensación de volver a nacer. Después de un largo invierno, nos sorprendieron los rayos de sol y las temperaturas de casi 20°, por lo que los bosques se llenaron de campanitas y otras flores silvestres, cantos de pájaros y familias paseando.

Después de los festejos de Navidad y Año Nuevo (en los cuales se nos permitió viajar por el país para estar con nuestras familias), el reanudado toque de queda, las restricciones en cuanto a las reuniones grupales y el cierre de los Municipios volvieron a sumir al país en un sueño invernal. Los números del COVID no disminuían, y el estado casi al límite de los hospitales nos preocupaba a todos.

Por parte del Gobierno se trató de mantener la calma, pidiéndole a la gente que tuviera paciencia y cumpliera con las normativas, pero algunos hechos lograron enturbiar un poco las aguas. El Ministro de Asuntos Interi-

ores Aleš Hojs fue impedido de entrar a Croacia ya que no contaba con un test negativo de COVID. Cuando fue entrevistado por el hecho, dijo que había olvidado el documento en su casa, y que cuando lo notó igualmente decidió seguir viaje para corroborar cuál era la forma de operar en el paso limítrofe, ya que había escuchado de casos, en los que se había permitido el paso, aún sin test negativo.

Otro incidente fue el del Ministro de Economía Zdravko Počivalšek, el cual fue sorprendido reunido con un grupo de personas en un restaurante. Las normativas permiten la apertura de restaurantes y cafés únicamente para la preparación de comidas y su venta por delivery o take away, no está permitido tomar asiento ni comer en los mismos. En un primer momento, el Ministro se defendió diciendo que se encontraba en una reunión de negocios en la cual se discutían temas relacionados con el COVID -19, en la que no comieron, sino que únicamente tomaron agua. Luego de ver el descontento general de la población, aclaró que, si bien la reunión había respetado todas las normativas exigidas por NIJZ (Nacionalni Inštitut za Javno Zdravje - Instituto nacional de salud pública), entiende que fue imprudente en estos tiempos difíciles.

Sin embargo, el hecho político de mayor importancia fue la presentación (en dos ocasiones) de la “konstruktivna nezaupnica”, por parte del Presidente del partido DESUS, Karl Erjavec. Esta es una herramienta por medio de la cual parte del Parlamento expresa la pérdida de confianza, y como consecuencia se retira el apoyo al actual Gobierno. Diez diputados deben proponer el cambio de Gobierno, sumando el apoyo de la mayoría del Parlamento. Si esta mayoría es alcanzada, la Asamblea Nacional elige un nuevo Primer Ministro. Si bien DESUS (Partido de los jubilados) cuenta con el apoyo de los par-

tidos de oposición, unidos bajo el nombre KUL (Koalicija Ustavnega Loka - Coalición del arco constitucional), sus dos intentos fueron fallidos: no llegó a conseguir el apoyo de la mayoría de los integrantes del Parlamento, por lo que Janez Janša sigue firme en su puesto como Primer Ministro.

Estos hechos pueden no tener grandes consecuencias en nuestra vida diaria, ya que el país se encuentra en una situación estable y favorable social, política y económicamente hablando. Pero estos comportamientos y actitudes sí generan desconfianza y pérdida de credibilidad. Mucha población ve a sus representantes como políticos perdidos, sin poder de organización y de trabajo en conjunto. Y esto se ve reflejado en el pueblo: protestas, “pequeños” incumplimientos de las normas como el uso incorrecto de la máscara, reuniones numerosas y violación del toque de queda. Acciones que no aportan, sino que restan.

La campaña de vacunación fue el puntapié inicial para la mejora en la situación. Avanza de forma lenta pero segura, estando ya un 6.3% de la población vacunada. Como en otros países del mundo, las primeras dosis fueron asignadas a los trabajadores del área de Salud, seguidos por las personas mayores que viven en hogares para ancianos. Entre el 08.03 y el 12.03 está programado el inicio de la vacunación a personal de educación. Si se-

“*Estos últimos meses fueron largos, duros y atípicos aquí en Eslovenia, al igual que en otros lugares del mundo. La situación relacionada con el COVID provocó la toma de decisiones difíciles, a veces acertadas, y otras veces no tanto.*

guimos con este buen ritmo, podemos esperar el comienzo de la vacunación masiva de la población en la segunda mitad del año 2021.

Al ir disminuyendo la cantidad diaria de casos positivos de COVID-19, las medidas comenzaron paulatinamente a liberarse. Al entrar a la fase naranja, los Municipios se abrieron, permitiendo la libre circulación dentro del país. Los chicos del jardín y primaria volvieron muy alegres a las aulas: primero de a mitades (una mitad del curso de forma presencial en las escuelas, y la otra mitad desde sus casas). A partir de la semana próxima, toda la escuela primaria será presencial, y la secundaria con la modalidad compartida a distancia y presencial. Puede notarse el entusiasmo tanto de niños como de sus padres todas las mañanas, en los autobuses y en las calles de la ciudad.

No menos importante fue la apertura, siempres con restricciones, de centros comerciales, negocios, museos y otros centros recreativos y deportivos. Si bien los restaurantes y cafés siguen cerrados al público, es un gran alivio tener nuevamente la oportunidad de recrearse, hacer deportes grupales, distraerse y distenderse fuera de nuestras casas.

Estos últimos meses fueron largos, duros y atípicos aquí en Eslovenia, al igual que en otros lugares del mundo. La situación relacionada con el COVID provocó la toma de decisiones difíciles, a veces acertadas, y otras veces no tanto. Todo enfocado en la preservación de la salud. En muchas ocasiones sentimos indignación, enojo, desesperación y frustración por las situaciones que se generan, y muchas veces es lógico y comprensible. Pero la llegada de la Primavera con sus flores y su calor nos demuestra que todo ciclo tiene un principio y un final, y que para poder florecer, hay que también pasar por tiempos fríos y oscuros.

Nadia Jan | Ljubljana

OkrOgle OBLETNICE

Jože Poznič - Tomaž Kralj - Božo Vivod

V krvi Slovencev je ljubezen do planin. Lepo število Slovencev se je nastanilo v Barilochah, mnogi tudi radi hodimo tja na počitnice. Leta 1951 so Slovenci ustanovili Slovensko planinsko društvo z namenom širitve znanj o gorništvu, spodbujanja planinstva in smučanja in da bi ohranjali slovensko kulturo in tradicijo. Slovenska skupina andinistov je osvojila mnogo še nikoli prej preplezanih gor, izsekavali so planinske poti in postavljali gorska zavetišča in bivake.

Na žalost pa so tudi v planinah nesreče. V tej objavi OkrOgkih obletic se spominjamo treh mladih Slovencev, ki so izgubili življenje na gorah v Barilochah:

Jože Poznič (1930-1971)

Pred 50 leti, 10. februarja 1971, je kot žrtev letalske nesreče v Barilochah umrl Jože Poznič, profesor, ljubitelj narave, fotografiranje in zemljepisa, sodelavec pri mladinskem tisku in drugih organizacijah slovenske skupnosti v Argentini.

Življenjepis Jožeta Pozniča

Rodil se je 27. februarja 1930 v Domžalah v družini devetih otrok. Na gimnazijo je odšel v škofove zavode v št. Vidu pri Ljubljani, med drugo svetovno vojno pa je hodil v gimnazijo v Baragovo semenišče.

Ko je s starši moral oditi v begunstvo (dva brata domobranca sta bila vrnjena in pobita) je obiskoval begunsko gimnazijo v Lienzu in Spittalu.

Leta 1948 je prišel v Argentino, kjer je služboval v raznih podjetjih (Tintorería Morón, Cerámica Haedo, Alpargatas, končno je bil šef planifikacije in racionalizacije v podjetju Herman Zupan SA).

Poleg dela je nadaljeval s študijem (najprej je obiskoval predavanja na Sovjetološkem inštitutu, potem bil eden prvih, ki je diplomiral na slovenskem oddelku Ukrajinske univerze v Buenos Airesu), vseskozi pa je živahno sodeloval v slovenski skupnosti.

Poročil se je z go. Alenko Prijatelj, družino je osrečil prihod treh otrok (Mariana, Andrej in Lučka).

Prerana smrt je Jožeta Pozniča doletela 10. februarja 1971 v letalski nesreči med fotografiranjem bariloških lepote. Pokopan je na pokopališču Villegas.

Dejavnost Jožeta Pozniča

- Vsa mlada leta je bil delaven član Slovenske fantovske zveze (SFZ), sodeloval je pri raznih dijaških organizacijah, pri skavtih, bil je aktiven član Marijine organizacije in Katoliške akcije.
- Sodeloval je pri strokovni organizaciji CATET (Centro Argentino de los Técnicos en Estudio del Tiempo) in pri njihovi reviji s članki.
- Dolga leta je bil misijonski sodelavec in odbornik kreditne zadruge Sloga.
- Bil je eden ustanoviteljev in sodelavcev lista "Mladinska vez", kjer je objavjal članke s

psevdonomom "Kajtimar Kdo". Pri listu je kot mentor ostal v stiku do smrti.

- Jožetova ljubezen do slovenske mladine se je predvsem kazala v srednješolskem tečaju, v katerem je bil profesor zemljepisa in razrednik petega letnika. Znal se je približati mladim in jih navduševati za lepoto narave in slovenstvo. Študentje so ga imeli radi, bil je eden najbolj priljubljenih profesorjev srednješolskega tečaja.

- Bil je velik ljubitelj narave in predvsem gora. To je združeval s svojo ljubeznijo do zemljepisa in fotografiranja. Že v 60. letih je v Mladinski vezi izdal zemljevid Bariloch, ki so ga uporabljali mnogi izletniki, predvsem mladi. Ta zemljevid je Jože izpopolnjeval na vseh poteh in hoji po Barilochah. Leta 1970 je dodelal in izdal tiskan panoramski perspektivni zemljevid v štirih barvah za turiste, ki je obsegal južni del Bariloch in okolice (Nahuel Huapi, Tronador).

Leta 1971 je hotel izdati drugi del zemljevida (severni del z jezeri Correntoso, Espejo, Trafal, Valle Encantado). Zato je takoj, ko je prišel z družino na počitnice v Bariloch, najel majhno letalo, da bi z njega slikal kot prejšnja leta ozemlje, ki naj bi ga zajel panoramski zemljevid.

S seboj je povabil na letalo svojega nečaka Janka Prešerna iz Comodoro Rivadavia, ki je povabilo z veseljem sprejel.

V sredo, 10. februarja 1971, sta po kosilu odšla iz slovenskega Stana na letališče. Z letalom so se vzdignili proti Valle Encantado, toda kakih 40 km od letališča je letalo iz neznanih vzrokov strmoglavilo na gore ob reki Limay.

Jožetova smrt je globoko prizadela vso slovensko skupnost, še posebno pa mladino.

Tomaž Kralj in Božo Vivod

V skupini mladih, ki je v poletju leta 1966 odšla na počitnice v Bariloch, sta bila tudi akademika Tomaž Kralj in Božo Vivod. Oba sta rada hodila po gorah in bila izvežbana andinista. Odpravila sta se na Tronador (s 3554 metri nad morjem je najvišja gora v okolici Bariloch), osvojila Argentinski vrh, zaradi slabega vremena pa sta se verjetno izgubila in izčrpana padla v razpoko ledenika.

Tomaž Kralj (1939-1966)

Rodil se je leta 1939 v Gorici. Njegov oče je bil voditelj Slovencev na Primorskem dr. Janko

Kralj, njegova mati pa ga. Anica Kraljeva, zvesta pomočnica pri napornem delu svojemu možu pod fašisti na Goriškem, znana javna delavka že v domovini in med Slovenci v izseljenstvu. Med drugim je bila urednica zaglavja Žena in njen svet v našem tedniku Svoboda Slovenija. Ko je zgodaj izgubil očeta, je zanj, za brata in hčerki skrbela mati, ki je z njimi prišla leta 1948 v Buenos Aires v Argentino. Tu je hodil v šolo. Gimnazijo je končal kot gojenec škofovega zavoda v Adrogeju. Nato se je vpisal na buenosaireško univerzo ter je na njej študiral zgodovino. Diplomiral bi konec leta 1966.

Bil je zdrav, krepak dobro razvit slovenski fant. Prava podoba svojega pokojnega očeta dr. Janka Kralja. Bil je športnik. Igral je odbojko in nogomet v Adrogeju, Moronu, Lanusu in Orlu. Večkrat na teden je hodil tudi veslat v Tigre. Posebno pa je ljubil gore. Vsako leto je zahajal v Bariloch, kjer je bila poročena njegova sestra Lučka z znanim slovenskim športnikom Francetom Jermanom. Še kot gimnazijec je veliko hodil po Tronadorju in drugih gorah. Bil je večkrat na tronadorskem vrhu Pico Argentino in na ledenikih. Leta 1965 je dosegel vrh Bonete. Svojo turo je opisal v Zborniku Svobodne Slovenije leta 1966. Po Tomažu Kralju so poimenovali goro blizu Tronadorja - Cabeza de Kralj (Kraljeva glava), ker je bil on skupno z Ivanom Arnškom prvi na njej.

Udeleževal se je tudi v izseljenških organizacijah, bil je odbornik Slovenskega katoliškega akademskega društva in član Slovenskega planinskega društva. Rad je pel in pesmi spremljal s kitaro. Pisal je članke v Zavodaru (list Adrogejskih dijakov), Novi mladini in Mladinski vezi. Leta 1965 je tudi poučeval zgodovino v II. letniku slovenskega srednješolskega tečaja.

Božo Vivod (1942-1966)

Rodil se je januarja meseca leta 1942 v Ljubljani kot sin inženirja Avgusta Vivoda in gospe Ive Pregelj, znane delavke v še predvojni Orlovski organizaciji, pa tudi v izseljenstvu. Inženir Avgust Vivod je v italijanskih taboriščih Monigo, Servigliano in Senigallia skrbel za slovenske begunce kot predsednik taboriščnega odbora.

Božo je z mamo ter bratom Tinotom prišel k očetu v Argentino leta 1954. Vsi so najprej živeli v Comodoro Rivadavia, kjer je bil oče v službi. V Comodoro Rivadavia je Božo začel študije. Bil je dober športnik, zasedel je drugo mesto v skoku v višino na tekmovanju kolegijev vse Argentine v Mendosi. Bil je tudi izvrsten plavač, v tej panogi prvak v Comodoro Rivadavia.

Po prihodu družine v Buenos Aires je nadaljeval srednješolske študije kot gojenec škofovega zavoda v Adrogeju, pozneje pa je študiral na buenosaireški univerzi za inženirja.

Božo je bil tudi odlični gledališki igralec. Nastopaj je že v Adrogeju, pozneje tudi na akademijah, ki so prirejali slovenski mladinski organizaciji. Igral je tudi v Slovenskem gledališču. V Adrogeju je bil urednik lista Zavodar. Pisal je pesmi in prozo in jih objavjal v Mladinski vezi.

Sodeloval je v mnogih organizacijah, bil je športni referent v Slovenski fantovski zvezi, odbornik, blagajnik, tajnik in predsednik pri Slovenskem katoliškem akademskem društvu. Bil je tudi član Slovenskega planinskega društva.

Tudi Božo je bil navdušen planinec in velik ljubitelj gora.

Tragedija na Tronadorju

Tako je za Svobodno Slovenijo poročal o tragediji dr. Vojko Arko:

"O nesreči na Tronadorju ste gotovo že obveščeni. Mislim, da bo Tinček Debeljak kaj o tem poročal, saj je sodeloval pri obeh reševalnih (bolje: iskalnih) odpravah. Vendar bom na kratko podal pregled dogodkov. 16. januarja sta se Tomaž Kralj in Božo Vivod udeležila spominskega izleta na Cerro Catedral, kjer se vsako leto spominjamo Tončkove in Schmollove smrti na Painu. 17. januarja sta odšla oba planinca iz Frankove restavracije ob Tronadorskih ledenikih po Clerchovem grebenu (Dinkova pot) na Tronador. Odpravlja sta se na pot popoldne z namenom, da bosta na grebenu bivakirala, tam, kjer so bivakirali Kralj, Markež in Serrano dober teden preje. 18. januarja proti poldnevu je zagrnilo Tronador in vso pokrajino močno neurje, ki je trajalo do noči. Naslednji dan je bilo lepo in, čeprav se fanta nista vrnila, nihče ni mislil na kako nesrečo. Računati je bilo, da sta se zatekla v katero od obeh koč in da sta 19. januarja napravila vrh. Ko pa tudi ta in naslednji dan nista prišla nazaj v dolino, se je mobilizirala bariloška gorska reševalna služba. (Comisión de Auxilio). 21. januarja so nastopale tri patrolje po treh različnih poteh na Tronador. Na Clerchovem grebenu smo odkrili bivak na kraju, kjer smo računali, da sta planinca prespala, s spalnimi vrečami, jedilnim priborom in vso drugo opremo, ki ni bila potrebna za nadaljni vzpon. V pojasnilo povem, da je od bivaka do tronadorskega sedla med Mednarodnim in Argentinskim vrhom kake štiri ure hoda, od sedla do temena Argentinskega vrha pa še slabo uro več. 22. januarja so patrolje preiskale nekaj ledenikov v srednjih predelih gore, ne da bi kaj pomembnega našle. V nedeljo, 23. 1. so reševalci nameravali priti do vrhov, a vreme, ki že prejšnje dni ni bilo prav dobro, se je popolnoma sprevrglo in vse patrolje so se vrnile v Bariloch. Slabo vreme ni dolgo trajalo in v ponedeljek 24. 1. so odrinili do stare kočice na Tronadorju Ivan Arnšek, France Jerman, Jožko Simčič in Tinček Debeljak. 25. 1. so omenjeni planinci dopoldne dospeli na tronadorsko sedlo. Arnšek in Jerman sta se povzpela po pobočjih Internacionala, medtem ko sta Debeljak in Simčič dosegla vrh Pica Argentino. V skalah tik pod vrhom sta našla vizitko Tomaža Kralja in listič s podpisom Božota Vivoda. Tako je postalo jasno, da sta izgubljena planinca v torek 18. 1. dosegla vrh Tronadorja in da sta se ponesrečila na povratku. 26. 1. je ista slovenska skupina prečila iz stare kočice na Clerchov greben. Med ledeniški stolpi in razpokami, ki padajo v ledeniškem slapu proti Clausenovemu grebenu so planinci odkrili slabo vidne sledove, ki bi jih mogla zarisati ponesrečenca. Žal so viharji v tem tednu močno zametali in samo nekaj časa je bilo možno slediti stopinjam, potem pa so sledi spet docela izginile. Reševalci so se vrnili v dolino. Ako bo vreme ugodno, se bo verjetno poskusilo še z iskanjem v ledeniškem slapu. Vendar so izgledi, da bi se izgubljena planinca našla, izredno majhni."

Pripravil Jože Jan

Viri:

Wikipedia
Slovensko Planinsko Društvo Bariloch
Svoboda Slovenija
Zbornik Svobodne Slovenije

KOLEDAR

18. marca ob 20.00

Seja Medorganizacijskega Sveta v Slovenskem domu San Martin

20. marca

Slovenske šole: sestanki staršev

21. marca

Občni zbor Hladnikov dom Slovenska vas

21. marca

Občni zbor Slovenski dom Carapachay

27. marca

Začetek pouka Slovenskih šol

27. marca

Začetek pouka SSTRMB

1. - 4. aprila

Veliki teden

11. aprila

Nabirka za misijone (namesto tombole)

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

BOGASTVO

Kako lepo je, ko dobiš presenečenje!

Tuhtal sem, kateri pregovori bi bili bolj primerni za prvo številko tega leta, pa se nisem in nisem mogel odločiti.

Pa pride na uredništvo elektronska pošta g. Francija Markeža:

Spoštovani uredniki Svobodne Slovenije:

Ko sem brskal med svojimi knjigami, sem naletel na knjigo »Slovenska čitanka za tretji razred srednjih šol«, tiskana leta 1906 v Celovcu. Iz radovednosti sem jo malo prelistal in našel naslednje, kar bi vam morda lahko prav prišlo.

ZLATÓ IN BOGASTVO V PREGOVORU.

- Ni vse zlato, kar se sveti
- V sredi, v zlati skledi.

- Rana ura, zlata ura.
- Zlat ima v prahu vrednost, katero v mošnji.
- Kadar zlato govori, vse molči.
- Zlato ne govori, pa zmore vse.
- Zlato lepo, pamet lepša.
- Kdor se z zlatim orodjem bojuje, je gotov zmage.
- Zlat ključ vsaka vrata odpre
- Zlata roka železna vrata prebije.
- Zlata veriga ne dá svobode.
- Zlatemu maliku se vse klanja.
- Okoli zlatega teleta svet na sapo pleše.
- Brez zdravja ni bogastva.
- Bogastvo človeku smrti ne odpravi.
- Ob svojih žuljih je malokdo obogatel.
- Kdor ne hrani novcev, ne šteje zlatov.
- Bogastvo iz odrtije se nagloma razbije.
- Bogate pojedine izpraznijo mline.
- Srebrno sedlo še ne naredi dobrega konja.
- Več vreden pošten glas nego srebrn pas.

In če s tem ne bi bilo dovolj, je poslal še sledeče:

KVIZ O PREGOVORIH

Kako dobro poznaš slovenske pregovore?

Klikajte pravilne odgovore!

Hvala, Franci! Rešil si me iz velike zagate!!!
Mi morda lahko še kakšen drugi bralec Svobodne Slovenije pomaga za prihodnjo številko?

Topel objem vsem,
pazite se in ostanite zdravi!

Jože Jan

OSEBNE NOVICE

ROJSTVO

V družini lic. Aleksandra M. Poglajen in lic. Gabriele roj. Lavagnino sta se 13. januarja pridružila sestrici Kamili, dvojčka **Sofija** in **Sebastijan**.

Slovenske šole v Argentini

začenjajo novo šolsko leto

20. marca:
sestanki staršev

27. marca:
prvi dan pouka na daljavo

“Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in jaz vam bom dal počitek.”

Mt. 11,28

Prijatelje in znance obveščamo, da je 8. februarja 2021, v 98. letu svojega življenja odšel po zaslužno plačilo naš dragi mož, ata in stari ata

† TONE ROVAN

Ohranili ga bomo v lepem spominu

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nas spremljali z molitvijo in toplimi besedami.

Žalujoci: Rezi Groznik Rovnan

Hčerka: Rezi Rovnan Rezelj z družino

Sinovi: Toni Rovnan z družino

Milan Rovnan z družino

Lojze Rovnan z družino

Družine: Groznik, Belič in Trpin ter ostalo sorodstvo.

Argentina, Slovenija

“Naj Tvoje sem ljubezni znak, Gospod!”

(novomašno geslo)

Sporočamo, da je na prvi petek, 5. marca 2021, v Gospodu zaspal

† č. g. DANIJEL VREČAR SDB

1932 - 2021

Spominjali se ga bomo v molitvi, s hvaležnostjo za dolgoletno duhovniško pomoč v naši ramoški skupnosti, predvsem ob prvih petkih. V lepem spominu nam ostaja tudi slavje zlate maše, ki jo je pred 10 leti daroval med nami.

Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.
Naj počiva v miru!

Slomškov dom - Ramos Mejía

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

Grupo HZ

oblak®